

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань *07 "Управління та адміністрування"*
Спеціальність *073 "Менеджмент"*
Освітній рівень *другий (магістерський)*
Освітня програма *Управління навчальним закладом*

Статус дисципліни *вибіркова*
Мова викладання, навчання та оцінювання *українська*

Завідувач кафедри
педагогіки, іноземної філології

та перекладу

Тетяна БОРОВА

Харків
2022

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу

Протокол № 1 від 25.08.2022

Розробник:

Полякова Г.А., к.пед.н., доцент кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Забезпечення якості є одним із пріоритетних напрямів розвитку освіти як на національному, так і на світовому рівнях, що відображається у законодавчій та нормативних документах, аналітичних матеріалах та наукових публікаціях із розвитку освітніх систем. Якість освіти та управління якістю освіти стають ключовими чинниками привабливості та конкурентоздатності вітчизняних закладів освіти. Необхідність формування внутрішніх систем забезпечення якості пов'язана із позиціонуванням закладів освіти на ринку освітніх послуг, їхньою соціальною відповідальністю стосовно якості результатів освіти. Тому стан якості освіти, задоволеність стейкхолдерів якістю освітніх послуг, рівень функціонування систем внутрішнього забезпечення якості є предметом управління закладами освіти.

Підготовка магістрів з управління навчальними закладами спрямована на формування та розвиток загальних і професійних компетентностей у галузі управління освітніми організаціями, їх підрозділами, підсистемами для задоволення освітніх потреб, держави, суспільства, освітніх установ і закладів, осіб, що навчаються. Освітній компонент «Управління якістю освіти» є важливою складовою цієї підготовки.

Мета навчальної дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти системи знань з теорії і методології управління якістю освіти, оволодіння підходами до побудови та розвитку систем внутрішнього забезпечення якості у навчальному закладі.

Основні завдання навчальної дисципліни: формування у здобувачів системного уявлення про сутність, принципи, функції, управління якістю освіти; процеси, процедури та заходи із зовнішнього та внутрішнього забезпечення якості освіти; оволодіння основними підходами щодо розроблення систем внутрішнього забезпечення якості та їх підтримки у навчальному закладі; розвиток актуальних навичок здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Предметом вивчення дисципліни є функції, методи, процеси, процедури управління якістю освіти у навчальному закладі.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	1М
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	Іспит

Структурно-логічна схема вивчення дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Управління освітньою діяльністю	Психологія управління
Управління людськими ресурсами	Інформаційні технології в освіті

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Навчальна дисципліна «Управління якістю освіти» забезпечує набуття здобувачами освіти інтегральної компетентності – набуття здатності розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук

Компетентності	Результати навчання
Здатність до критичного та абстрактного мислення, аналізу та синтезу	Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий,

Здатність до застосування моделей, методів, інструментів управління якістю на практиці	методичний і аналітичний інструментарій для управління якістю освіти
Здатність аналізувати й структурувати проблеми закладу освіти та його підсистем, приймати ефективні управлінські рішення, забезпечувати їх реалізацію	Ідентифікувати проблеми в закладі освіти та обґрунтовувати методи їх вирішення
Здатність генерувати нові ідеї, розробляти освітні та управлінські проекти у відповідності до національних та міжнародних стандартів якості	Проектувати системи внутрішнього забезпечення якості освіти
Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів для внутрішнього забезпечення якості освіти	
Здатність до проведення процедур моніторингу та експертизи якості освіти та якості освітньої діяльності	Здійснювати процедури, заходи для внутрішнього забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності, проводити самооцінювання освітньої діяльності та якості освітніх програм
Здатність до організації та проведення маркетингово-моніторингових та соціально-педагогічних досліджень із забезпечення якості освіти	
Здатність проводити самооцінку якості освітньої діяльності та якості освітніх програм відповідно до чинних вимог ліцензування й акредитації, розробляти та проводити заходи з поточне коригування та постійного поліпшення якості освітньої діяльності та якості освіти у навчальному закладі	

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теорія і практика управління якістю освіти

Тема 1. Тенденції та проблеми якості освіти на сучасному етапі розвитку

Тема 2. Основні поняття та категорії управління якістю освіти

Тема 3. Розвиток моделей управління якістю: міжнародний досвід

Тема 4. Державна політика у сфері управління якістю освіти в Україні. Система забезпечення якості освіти в Україні

Змістовий модуль 2. Забезпечення якості освіти на інституціональному рівні

Тема 5. Створення і впровадження системи внутрішнього забезпечення якості освіти на інституціональному рівні

Тема 6. Організаційна структура та нормативне забезпечення управління якістю освіти у навчальному закладі

Тема 7. Процедури і заходи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності, якості освіти, якості освітнього середовища

Тема 8. Маркетингово-моніторингові та соціально-педагогічні дослідження якості

освіти на інституціональному рівні

Тема 9. Зовнішнє оцінювання якості освітньої діяльності закладів вищої освіти

Перелік практичних (семінарських) занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Методи навчання та викладання

Під час навчання та викладання навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

Пояснювально-ілюстративний – для надання нових знань та способів дій (лекції 2, 3, 4, 5, 9). Репродуктивний – для засвоєння нових знань та типових способів дій, запам'ятовування та відтворення засвоєного матеріалу за зразком (практичні заняття 2, 3, 6).

Проблемного викладу – для формування здатності застосування знань та способів дій у нетипових ситуація, аналізу, розвитку критичного мислення (проблемні лекції 8; лекції-діалог 1; практичні заняття 1, 5, 7, 9). Евристичний (частково-пошуковий) для формування здатності самостійного розв'язання проблемних ситуацій, знаходження нестандартних рішень (практичні заняття 5). Дослідницький – для формування навичок самостійного формулювання проблеми та її розв'язання, самостійного здійснення дослідження (практичне заняття 8).

Також у навчальному процесі використовуються методи: словесні (пояснення, бесіди, лекції); практичні (вправи, практичні роботи, презентації); методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності (ігрові, тренінгові, інтерактивні, дискусії).

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання результатів навчання у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські та практичні заняття, виконання самостійної роботи. Оцінювання результатів навчання здійснюється за накопичувальною (100-бальною) системою.

Поточний контроль результатів навчання студентів здійснюється під час лекційних, семінарських та практичних занять, виконання завдань для самостійної роботи. Форми поточного контролю: завдання для практичної роботи (5 - макс. бал – 5), підготовка презентацій (1 - макс. бал – 15), компетентісно-орієнтоване завдання 1 - макс бал – 10), письмові контрольні роботи (1 - макс. бал – 10). Поточний контроль оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту складати іспит – 35 балів).

Підсумковий контроль Підсумковий/семестровий контроль проводиться у формі семестрового іспиту, відповідно до графіку навчального процесу. Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей. Кожен екзаменаційний білет складається із 3-х блоків завдань. I блок (стереотипний) містить тестові питання та стереотипні завдання (максимальна кількість балів – 16 балів). II блок(діагностичний) містить аналітичні завдання – максимальна кількість балів – 9. III блок містить евристичне завдання, яке оцінюється максимально 15 балами. Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується – 25 балів).

Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімумально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімумально можлива кількість балів, набраних на іспиті, – 25.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної

дисципліни".

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
Тема 1	<i>Змістовний модуль 1. Організація та методика викладання і навчання у закладі вищої освіти</i>			
	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція 1. Тенденції та проблеми якості освіти на сучасному етапі розвитку		
	Практичне заняття	Практичне заняття 1. Дискусія "Тенденції та проблеми якості освіти в Україні»		
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу. Вивчення додаткової літератури та матеріалів.			
Тема 2	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція 2. Основні поняття та категорії управління якістю освіти		
	Практичне заняття	Практичне заняття 2. Завдання для самостійної роботи 1. Робота з основними категоріями та поняттями з навчальної дисципліни	Перевірка завдання	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу. Вивчення додаткової літератури та матеріалів.		
Тема 3	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція 3. Розвиток моделей управління якістю: міжнародний досвід		
	Практичне заняття	Практичне заняття 3. Створення ментальної карти моделей управління якістю	Перевірка завдання	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу. Вивчення додаткової літератури та матеріалів.		
Тема 4	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція 4. Державна політика у сфері управління якістю освіти в Україні. Система забезпечення якості освіти в Україні		

	Практичне заняття	Практичне заняття 4. Складові системи забезпечення якості вищої освіти.	Перевірка завдання	5
		<i>Самостійна робота</i>		
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу. Вивчення додаткової літератури та матеріалів.		
Тема 5	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція 5. Створення і впровадження системи внутрішнього забезпечення якості освіти на інституціональному рівні		
	Практичне заняття	Практичне заняття 5. Моделювання системи внутрішнього забезпечення якості освіти у навчальному закладі		
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу. Вивчення додаткової літератури та матеріалів. Завдання для самостійної роботи 3. Підготовка міні-лекції з презентацією	Перевірка завдання для самостійної роботи	15
Тема 6.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція 6. Організаційна структура та нормативне забезпечення управління якістю освіти у закладі освіти		
	Практичне заняття	Практичне заняття 6. Аналіз законодавчої бази та нормативного забезпечення управління якістю освіти		
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу. Вивчення додаткової літератури та матеріалів. Завдання для самостійної роботи. Підготовка міні-лекції з презентацією щодо технологій навчання	Перевірка завдання для самостійної роботи	
Тема 7	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція 7. Процедури і заходи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності, якості освіти, якості освітнього середовища		
	Практичне заняття	Практичне заняття 7. Аналіз кейсів з процедур внутрішнього забезпечення якості освіти	Перевірка завдання	5
	<i>Самостійна робота</i>			

	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу. Вивчення додаткової літератури та матеріалів.		
Тема 8	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція 8. Маркетингово-моніторингові та соціально-педагогічні дослідження якості освіти на інституціональному рівні		
	Практичне заняття	Практичне заняття 8. Розроблення анкет для визначення забезпечення якості освіти у навчальному закладі	Перевірка завдання	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу. Вивчення додаткової літератури та ресурсів.		
Тема 9	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція 9. Зовнішнє оцінювання якості освітньої діяльності закладів освіти		
	Практичне заняття	Практичне заняття 9. Аналіз кейсів із самооцінки якості освітніх програм		
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу. Вивчення додаткової літератури та ресурсів. Завдання для самостійної роботи. Дослідження якості вищої освіти у навчальному закладі	Перевірка завдання для самостійної роботи	10
	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція 10. Зовнішнє оцінювання якості освітньої діяльності закладів вищої освіти		
	Практичне заняття	Контрольна робота	Перевірка контрольно і роботи	10
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу. Вивчення додаткової літератури та ресурсів. Підготовка до контрольної роботи			
	Іспит			40
	Всього			100

Рекомендована література

Основна

1. Абетка для директора. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. К., 2021. 350 с.
2. Акредитація освітніх програм (за матеріалами проекту QUAERE) : методичний посібник / В.А. Бугров, А.П. Гожи́к, Д.В. Щеглюк та ін.; за заг. ред. Л.В. Губерського. К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. 74 с. URL:

<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Akreditation%20of%20study%20program.pdf>

3. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. К., 2020. 240 с. URL: <https://base.kristti.com.ua/?p=7776>
4. Локальні системи управління якістю : світовий досвід та українські практики побудови / За ред. Т.В. Фінікова, В.І. Терещука. – К. : Таксон, 2018. – 316 с.
5. Рекомендації щодо застосування критеріїв оцінювання якості освітніх програм / Затверджено НАЗЯВО від 17 листопада 2020 року. К., 2020. 66 с. URL: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2020/12/Рекомендації-щодо-застосування-критеріїв-оцінювання-якості-ОП.pdf>

Додаткова

6. Ачкасова С.А. Полякова Г. А. Оцінка якості освітньої програми на основі кваліметричного підходу у закладі вищої освіти / Г. А. Полякова, С. А. Ачкасова // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал. – 2018. – № 10 (84). С. 131-145.
7. Полякова Г.А. Концептуальні основи та технологія формування системи внутрішнього забезпечення якості у закладі вищої освіти [Електронний ресурс] // Адаптивне управління: теорія і практика. Педагогіка. – 2018. – Випуск 5(9). – Режим доступу : <https://amtp.org.ua/index.php/journal/article/view/73/51>
8. Полякова Г.А. Упровадження, моніторинг та оцінка академічної доброчесності у закладах вищої освіти / Г.А. Полякова, Ю.Ю. Лола, О.О. Почуєва // Інноваційна педагогіка». –2019. – Випуск 13 – С. 149-155. URL: <http://www.innovpedagogy.od.ua/13-2-ukr>
9. Пономаренко В.С. Розвиток вищої освіти в Україні: аспекти менеджменту і маркетингу : монографія/ Пономаренко В.С. – Х. : Видавництво «Майдан», 2020, - 530 с.

Інформаційні ресурси

10. Державна служба якості освіти України. Інституційний аудит. URL: <https://www.sqe.gov.ua/index.php/uk-ua/institutsiinyi-audit>
11. Електронний архів Харківського національного економічного університету (репозитарій ХНЕУ ім.С. Кузнеця) накопичує, зберігає та забезпечує постійний доступ до наукових досліджень професорсько-викладацького складу, співробітників та студентів Університету. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua>
12. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. Академічна доброчесність. URL: <https://naqa.gov.ua/академічна-доброчесність/>
13. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. Акредитація. URL: <https://naqa.gov.ua/%D0%B0%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F/#>
14. Сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
15. Сайт НУШ. URL: <https://nus.org.ua/articles/navchannya-po-norvezky-yak-vidkrytist-i-dovira-roblyat-shkolu-yakisnoyu/>
16. Сторінка курсу «Управління якістю освіти» на платформі Moodle (персональна навчальна система). URL: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=9200>
17. Управління якістю освіти в школі. Prometheus. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+QMS101+2021_T2/about